

عنوان مقاله:

بررسی و نقد رویکرد تاریخی نگرانه آنال در آرای قرآنی محمد ارکون

محل انتشار:

پژوهشنامه مطالعات تاریخی قرآن و حدیث، دوره 28، شماره 73 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسندگان:

علی شریفی - دانشیار علوم قرآن و حدیث، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

ابوالفضل خوش منش - دانشیار علوم قرآن و حدیث، دانشکده الهیات، دانشگاه تهران، ایران

خلاصه مقاله:

محمد ارکون به عنوان یکی از نومعتزلیان پیرو مکتب تاریخ نگاری نوین (آنال) بر آن است که برای ارائه یک تفسیر از متن باید از شرایط اجتماعی و دوران تاریخی اثر و دیگر عناصر فرهنگی موثر در متن آگاهی یافت. این جریان، تاریخ نگاری خطی و سنتی را برنمی تابد و تاریخ را روابط پیچیده متقابل میان گوناگون اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و.. قلمداد می کند و یکی از مشکلات عقل اسلامی را فقدان نگاه تاریخی می داند. تاریخمندی متن قرآن و تمایز قرآن مکتوب با وحی نازل بر پیامبر (ص) (قرآن شفاهی) از آرای قرآنی ارکون است که تحت تاثیر مکتب آنال شکل گرفته اند. این پژوهش با روش تحلیلی توصیفی، رویکرد تاریخی گرایی نوین (مکتب آنال) را مورد تحلیل و بررسی قرار داده است و نقائص آن را احصا نموده است. یافته های پژوهش دلالت بر نفی نظر ارکون درباره عدم کتابت وحی در عهد پیامبر(ص) و حاکی از جزء بینی افراطی او است که یکی از تالی های فاسد رویکرد آنال در تاریخ نگاری به شمار می آید. همچنین پذیرش ادعاهای مکتب آنال، مستلزم دور است چرا که نیازمند دلایل عقلی و نقلی است که این مکتب آن را نمی پذیرد و نیز حدوث تغییر در قرآن از حالت گفتار به نوشتار به گونه ای که متن لاحق با سابق متفاوت باشد با دلایل مختلفی مردود تلقی شده است.

کلمات کلیدی:

قرآن، تاریخی گرایی، مکتب آنال، نومعتزلیان، ارکون

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1633780>

